

KORREK ZOUT

JEANNETTE
NOËLHUIS

JAARGANG 38 ♥ NR. 1 - 2026

CATHOLIC WORKER AMSTERDAM

CATHOLIC WORKER

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Onze levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten.

De Catholic Worker is een beweging van radicale protestanten en katholieken en is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: onze loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter dan onze loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Ons streven is om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan gemarginaliseerden.

In het evangelie van Matteüs (hoofdstuk 25) zegt Jezus: “Al wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders en zusters, hebben jullie voor Mij gedaan.” Tot de onaanzienlijksten anno 2026 horen ook de mensen in onze samenleving die wij het stempel ‘illegaal’ opdrukken. Daarom leven we samen met elf tot vijftien mensen zonder papieren (afhankelijk van het aantal kinderen dat bij ons woont), die soms nog wel en soms ook niet uitzicht hebben op een verblijfsvergunning. We (proberen te!) delen wat we hebben met anderen die minder hebben. We vragen geen salaris voor wat we doen. Sommigen van ons dragen financieel bij, anderen krijgen kost en inwoning.

In de gemeenschap leven mensen met en zonder papieren, vleeseters en veganisten, jong en oud,

moslims, christenen, bewust baanlozen, parttime werknemers, queer, hetero, vrouw, man en alles daartussen en daarbuiten, samen onder één dak.

De Catholic Workerbeweging heeft geen partijprogramma of hoofdkantoor. Ieder binnen de beweging zoekt steeds opnieuw naar nieuwe en oude antwoorden op de vragen van de tijd. We zien het als een persoonlijke taak van ieder om te helpen wanneer iemand in nood is. We maken geen aanspraak op subsidies van de overheid. Dankzij de steun van veel mensen, engelen en heiligen en Gods erbarmen kan deze gemeenschap bloeien.

Van links naar rechts het deel van de gemeenschap dat in de keuken was om vereeuwigd te worden. Zittend op de bank: Day, Megan, Margriet & Karel, Susan, Dick, Azer, Ilmira, Merle, Modou. Zittend op de grond: Gerard, Diana, Laura, Romana, Frits, Nikki en Kamila.

Inhoud

- 3 Woord vooraf
- 4 Huisnieuws – door Merle
- 8 Een regenachtige middag
– door Souleymane
- 9 Afscheid – door Margriet
- 11 ‘Psalm’– door Wisława Szymborska
- 12 De fictie van grenzen – door Nikki
- 14 Schreeuw vanuit de afgrond
– door Gerard
- 15 Ummah – door Frits
- 16 Brief aan de IND – door Kamilla
- 17 Climate, a new story – door Frits
- 19 Pacifistisch realisme – door Nikki
- 21 Uitdrijvingsgebed—door Nikki
- 22 Diversiteit van culturen – door Yemi
- 24 Nut en zin – door Sofie
- 25 Geraakt door *Tent of Nations*
– door een vriendin van het huis
- 27 Boeken & podcasts
- 28 Agenda
- 30 In stilte – door Frits
- 31 Bedelnap en contactgegevens
- 32 Welkom op het 37e Noëlhuisfeest!

Woord vooraf

U heeft niet zomaar een versie van de Noëlhuis nieuwsbrief in handen; deze editie is bijzonder. Niet alleen leest u op dit moment voor het eerst een ‘woord vooraf’ van mijn hand, u zult ontdekken dat ik ook voor het laatst als Noëlhuisbewoner bijdraag aan de nieuwsbrief.

Maar dat is niet alleen wat deze editie bijzonder maakt. De wereld heeft tijdens mijn leven nog nooit zo instabiel gevoeld; de hele wereld lijkt in oorlog, Nederland lijkt te worden geregeerd door angst voor alles en iedereen die ‘anders’ is en wereldwijd staan eco-systemen onder gigantische druk.

En wat leest u in onze nieuwsbrief? Een handreiking tot anders kijken; naar de mens achter het gevangenisraam, naar de momenten waarop geen selfies worden genomen, naar bidden als werk. Kijken naar pacifisme als realistische optie voor deze tijd en een verbondenheid tussen mensen die verder reikt dan bloedlijnen of grenzen. Over genezing vinden op plekken van extreem geweld.

Misschien komt het doordat ik al met één been buiten het Noëlhuis sta, maar ik vind het bijzonder, inspirerend en bemoedigend om deze verzameling verhalen te lezen die gaan over dankbaarheid, hoop en de moed verder te kijken dan de standaard riedeltjes. Ik hoop dat het u ook goed doet deze editie te lezen!

Margriet

Huisnieuws

In het laatste huisnieuws vatte Susan het leven hier samen met: “Maar eigenlijk is er niets gebeurd en weet ik niet wat ik moet opschrijven”. Ik vond dat moedig, zelf zou ik dat niet durven vanwege mijn neiging tot dwanggedachten. In feite zijn we daarna in een onrustige periode terecht gekomen (bedankt Susan!). En er is van alles gebeurd en ik weet niet waar ik moet beginnen.

– door Merle

De afgelopen weken heb ik mijn to-do-lijst afgewerkt en ben ik eindelijk begonnen aan het fotoalbum voor 2025. Wekenlang heb ik elke dag een paar foto's ingeplakt en bekeken, heb ik me de momenten en wat er op de achtergrond stond herinnerd. Je ziet zoveel lichtheid, levensvreugde, warmte, schoonheid en saamhorigheid. De banaliteit van het leven heeft veel te bieden!

ZICHTBAAR

Stel je selfies voor van een horde Noëlhuizers die samen pannenkoeken eten en vervolgens met jong en oud door de bossen rond Lage Vuursche wandelen. Foto's van ambitieus sjoelen op oudejaarsavond,

van figuren op ons dak die op duizelingwekkende hoogte naar het laatste semi-legale nieuwjaarsvuurwerk van Nederland kijken. Stel je onze 3-jarige huisgenoot voor, die in haar kleine schort met drama en

schattigheidsprivilege de afwas saboteert. Inmiddels zijn er foto's van haar met een gebroken been, terwijl ze in een kleine rolstoel door de lange gang rolt of vrolijk vanaf het einde van de lange eettafel het diner vermaakt – dat nu niet wordt onderbroken door weggrennende kinderen. Je kunt het schaterende gelach van haar moeder bijna horen op de foto's van de boottocht, die we te danken hebben aan de gedoneerde Postcodeloterij-prijs.

De foto's tonen nog net de contouren van een groep Noëlhuizers en

Dorothies die in het donker door Artis tasten en zich slap lachen omdat de dieren beschaafd slapen en natuurlijk niet te zien zijn voor de bezoekers.

En stel je eens voor hoe de vredesvlag in de Dantestraat wappert – ons traditionele teken wanneer iemand van ons papieren heeft gekregen. Ja, stel je eens een foto voor van Kamila en Ilmira met hun Nederlandse paspoorten! Wim, die al 37 jaar op donderdag komt eten en ons in het Klankbord met raad terzijde staat, trakteerde hen op Nederlandse papieren, gerecycled uit zijn eigen oude paspoorten. Want na 9 jaar in Nederland werden ze erkend als vluchtelingen!

EN ONZICHTBAAR...

Afgezien van de fotoserie van de gespikkelde toiletpot met scheuren, die we niet alleen moesten schoonmaken, maar om veiligheidsredenen ook moesten vervangen, zouden onze foto's je hart verwarmen en zou de vrolijkheid je bijna meeslepen.

Er zijn echter een aantal dingen die deze foto's niet laten zien. De reeks kippengraven ontbreekt, die groeide totdat we eindelijk de coccidiose hadden behandeld. Je ziet ook Fouad niet, een vroegere bezoeker van het huis, die achter dikke betonnen

muren in zijn cel in Schiphol in uitzettingsdetentie zit. Wanhopig omdat hij zonder dagbesteding, einddatum en vonnis wordt vastgehouden als een zware crimineel. Er zijn alleen foto's van de andere kant van de muur, de vrije kant: toen we op Aswoensdag met askruisjes in alle symboliek onszelf en het mensonteerende systeem opriepen tot bekering, ons tijdens de ronde om de

gevangenis realiseerden dat er steeds meer gevangenen zitten en uiteindelijk bij het laatste gepantserde raam onze vriend in de verte ontdekten. Voor hem begon op die dag de ramadan – en de eenzame iftarmaaltijden in de cel.

Ook het wachten van onze voormalige huisgenote hier en haar twee kinderen van tien op 9000 km

afstand, die bang zijn voor een gedwongen huwelijk en hopen op gezinshereniging, kan niet worden vastgelegd. Als alles goed gaat, wordt er over een paar weken een gezamenlijke foto van hen in Nederland gemaakt.

De foto's tonen ook niet het gebruik van de F35-gevechtsvliegtuigen van de Koninklijke Luchtmacht boven de

Dantestraat, die vanaf Schiphol oorlogsvoering oefenen. Ze laten de druk niet zien die voor het interview bij de IND op je rust, omdat het je verdere lot bepaalt. De foto's laten helemaal niets zien van de verwarrend complexe conflicten die onzekerheid en twijfel veroorzaken. Ze laten geen gespannen en vruchtbare vergaderingen zien met onze nieuwe supervisor, met het klankbord of met Geeske, die ons allemaal voorzien van wijsheid en bijstand. Ze tonen niet onze bezorgdheid over de criminalisering van ongedocumenteerden, over de afschaffing van de onbeperkte verblijfsvergunning, over bemoeilijkte herhaalde asiel-aanvragen, over de afgeschafte gezinshereniging voor ongehuwden. We kunnen Adel, zijn vrouw en vijf kinderen niet zien, hoe hij in Griekenland en zij in Gaza nog steeds bidden voor een weerzien – en voor het overleven.

De foto's tonen niets van het feit dat een medebewoner opnieuw Ter Apel en een onzekere toekomst tegemoet gaat en dat we ons de levendige huisgemeenschap zonder zijn humoristische zachtaardigheid eigenlijk helemaal niet kunnen voorstellen. Ze laten niets zien van onze discussies over hoeveel en welke gastvrijheid we kunnen verdragen en dragen. En hoe we ergens tussen de warmte van anarchie en het gevaar van nalatigheid en onduidelijkheid op zoek zijn gegaan naar nieuwe huisregels.

Niets van N., die lachend praat over zijn ervaringen met vernedering en marteling als politiek gevangene in zijn thuisland. Die met een kapotte bril en tranen in zijn ogen vertelt hoe hij door iemand om enkele euro's wordt gevraagd en niets kan geven omdat hij zelf niets heeft. Je ziet niet dat onze voormalige huisgenoten alleen op een verjaardagsfoto in het

Noëlhuis staan omdat ze een paar uur eerder als gezin hun studio zijn kwijtgeraakt en een paar dagen bij ons logeren.

AFSCHEID

En ze verraden niet dat we ons voorbereiden op het afscheid van Margriet, Miloš en Karel. En ook niet dat we nog even Margriets respectvolle duidelijkheid, haar kennis en haar volwassenheid in ons opnemen, voordat het Noëlhuis na ruim 13 jaar weer zonder haar verder moet.

Er is een foto van 16 februari – alles lijkt normaal. We zitten zoals elke maandag in een kring in de keuken en lijken te vergaderen. In het midden van de foto zit Chris, ze ziet er vrolijk uit. Wat je niet ziet, is dat ze die avond afscheid neemt van het Noëlhuis en tegen tranen vecht. Ze heeft een moedige beslissing genomen: een nieuw hoofdstuk

beginnen en het Noëlhuis verlaten, niet meer pendelen tussen Dortmund en Amsterdam. Voor Chris en het Noëlhuis een nieuw en oud hoofdstuk: dat van de vriendschap. Zij kent en ondersteunt het huis immers al sinds het begin. We missen nu al haar praktische briljantheid, haar vermogen om het huis leefbaarder te maken en haar bijdragen bij de hete hangijzers.

TOEWIJDING BEHOUDEN

Onlangs werd ik 's ochtends wakker (gelukkig is daar ook geen foto van) en schoot me een citaat te binnen dat me aanspreekt in mijn angst en moed van me vraagt: "Jezelf toewijden betekent jezelf te riskeren." De toewijding was ik in de afgelopen maanden vaak helemaal

vergeten, zo druk was ik aan het piekeren over wat er in de wereld en thuis gebeurt. Maar zo verklaar ik voor mezelf waarom het gemeenschapsleven in banaliteit en zwaarte, in tijden van conflict, afscheid, beslissingen, ontoereikendheid, eigen beperkingen en grenzen stellen zo pijnlijk kan zijn. Want toewijding brengt een risico met zich mee.

En dat dit huis toch steun en warmte biedt, hebben we te danken aan de toewijding van velen. Aan degenen die niet aarzelen om een extra mijl te gaan voor een medebewoner, die ondanks hun eigen zorgen op elkaar afstappen en er voor elkaar zijn. Die niet blijven steken in woede jegens de ander, maar over hun schaduw heen springen, die niet terugdeinzen om deel te nemen aan slopende vergaderingen en er steeds weer voor kiezen om de ander, de samenwerking en het gemeenschappelijke een kans te geven.

De toewijding van degenen die ondanks het naderende allesbepalende interview bij de IND nog denken aan de verjaardagstaart van de vijfjarige. Die hun eigen ervaringen delen om anderen moed in te spreken of bij te staan. Die ondanks de hygiënische gevolgen van het hebben van bijna twintig huis-

genoten, week na week oprecht hun schoonmaaktaken op zich nemen en ook nog iets positiefs kunnen halen uit het samenleven. Die zich openstellen en zichzelf en de naaste toestaan om hier thuis te zijn, ook al is het maar tijdelijk. Al deze foto's herinneren me er ook in vermoeiende tijden aan dat we steeds weer voor de keuze staan of we ons willen toewijden: aan God, onze broeders en zusters, de menselijkheid, ons leven, de hoop en de strijd daarvoor.

Want als je goed kijkt, vertellen de foto's je ook iets over de menselijke essentie en over een roeping van het Noëlhuis – hoezeer het heden soms ook het zicht daarop dreigt te vertroebelen. Ze getuigen namelijk van de schoonheid en warmte van mensen die ze met elkaar delen. Mensen die hier samenkomen, elkaar steunen, met elkaar meeleven en vechten, er voor elkaar zijn. In onze vergankelijkheid en kwetsbaarheid. Dat was en is zo, in welk Noëlhuis-fotoalbum je ook zoekt. Je moet alleen goed kijken. Ω

Een regenachtige middag in het Noëlhuis

Een van de plekken die ik het meest bewonder in Amsterdam is het Noëlhuis. Ik ontdekte het op een regenachtige middag die, tot op dat moment, heel gewoon leek. Mijn vriend Nasser kwam volledig doorweekt bij mij aan, met een grote tas met kleren achterop zijn fiets. Het water druppelde van zijn jas op de vloer toen hij vroeg of ik met hem mee wilde gaan om ergens in de buurt zijn was te doen. Ik keek naar hem en vervolgens naar de donkere lucht. Voordat ik kon voorstellen om binnen te blijven en thee te drinken, riep hij: "Trek je jas aan. We gaan."

- door Souleymane Abdou Idi

Bij de receptie van het Leger des Heils-verblijf waar ik woonde, keek het personeel me veelbetekenend aan en knikte. Ik trok mijn jas en schoenen aan en volgde Nasser de regen in. We fietsten achter elkaar aan als eenden. Regendruppels tikten tegen mijn jas en bliksem flitste door de grijze lucht. Om de paar minuten riep Nasser: "We zijn er bijna!"

Na twintig minuten kwamen we aan. We leunden onze fietsen tegen de

voorkant van het Noëlhuis en stonden als twee natte vogels bij de deur. Toen die openging, werden we meteen hartelijk verwelkomd. "Hé Nasser! Welkom!"

Ze gaven ons handdoeken voordat we naar binnen gingen. Vrolijke gezichten van verschillende nationaliteiten in een lange gang, met aan weerszijden deuren. Overal hoorde ik kinderen schreeuwen. Ik hoorde ergens in het gebouw wasmachines draaien. Nasser stelde me voor aan verschillende mensen, van wie ik de namen niet meer weet. Hij bracht me thee zonder het aan iemand te vragen.

Terwijl ik de warme kop vasthield, vroeg ik uiteindelijk: "Wat is dit voor plek?" "Noëlhuis", antwoordde hij, met grote ogen alsof ik dat al had moeten weten. "Ik woonde hier vroeger."

Hij leidde me naar een kamer die zowel een kantoor als een bibliotheek leek. Bij het raam stonden een bureau en een computer. Er hingen

foto's van vroegere bewoners. Nassers gezicht zat tussen de foto's. Daar begon hij uit te leggen wat Noëlhuis werkelijk was.

Pas later begreep ik de betekenis van die regenachtige middag. Was het een simpele keuze om een vriend de storm in te volgen, of was het het lot dat me voorbereidde op wat komen zou?

Twee jaar later werd ik dakloos. De steun die ik ooit had als ongedocumenteerde bewoner van het Leger des Heils kwam ten einde, net als voor vele anderen. Maar het Noëlhuis bleef een toevluchtsoord, een plek van waardigheid en menselijke warmte.

Nu, bijna zeven jaar later, ga ik nog steeds naar het Noëlhuis om mijn kleren te wassen. Het is een klein ritueel dat ik van Nasser heb overgenomen, en een stille herinnering dat de plaatsen die ons redden soms voor het eerst verschijnen op de regenachtigste dagen. Ω

Afscheid

Margriets eerste bericht in de nieuwsbrief verscheen in het voorjaar van 2013; toen woonde ze net een paar maanden in het Noëlhuis en schreef het huisnieuws. Nu, ruim 13 jaar later, schrijft ze voor het laatst als Noëlhuisbewoner een bericht voor de nieuwsbrief.

– door *Margriet Bos*

Afgelopen week hielp ik mijn moeder verhuizen. Niet erg ver: we verplaatsten haar bed van de eerste verdieping naar de begane grond. Desalniettemin was het een belangrijk moment; mijn moeder hoeft de trap niet meer op, wat toch steeds een beetje moeizamer gaat. En ze creëert ruimte. Ruimte die wij – Miloš, Karel en ik mogen innemen. De laatste nieuwsbrieven brachten het nieuws van onze bruiloft en daarna van de geboorte van ons kindje Karel. Deze nieuwsbrief nemen we afscheid. Voor u als lezer gaat het misschien wat snel allemaal. Voor ons is het een spannende stap, én voelt het als een heel mooie en bijzondere kans om een mini-gemeenschapje met mijn moeder te vormen op de Veluwe. Meer familie, meer ruimte, meer natuur, meer tijd voor mijn werk als mediator. Maar het betekent ook:

afscheid. Afscheid van de stad Amsterdam waar ik met weinig verwachtingen kwam om te studeren en waar ik van ben gaan houden. Afscheid van het Noëlhuis, waar ik zo ontzettend veel heb ontvangen en heb mogen geven.

Door de jaren heen deelden tientallen mensen het huis kortere of langere tijd met mij. Ik zag dat er allerlei manieren zijn om een kind op te voeden, een relatie vorm te geven, ruzie of onenigheid uit te werken, met stress om te gaan, kortom: je leven te leven. Een aantal keer zag ik het goed fout gaan in de onderlinge verhoudingen in huis en vloog iemand uit de bocht; spanning, escalatie. Dit gebeurde overigens net zo goed bij de kerngroepsleden als bij huisgenoten! Ik vond liefde en moest deze weer loslaten. Mijn opvattingen over van alles en nog wat werden opgerekt en uitgedaagd. Ik werkte samen met meer dan 20 verschillende kerngroepsleden en nog veel meer huisgenoten. Zoveel mensen, zoveel culturele achtergronden, zoveel manieren van communiceren en samenwerken. Iedereen die het Noëlhuis binnenkomt brengt eigen smaak aan de soep die het huis is. Gaandeweg leerde ik mijn oordeel uitstellen, en bedenken dat iedereen een eigen verhaal heeft, een reden om te doen wat je doet. Dat ik zoveel verschil-

lende mensen heb mogen leren kennen komt goed van pas bij mijn werk als bemiddelaar; ik ben doordrongen van de wetenschap dat we allemaal anders zijn én dat elk mens dezelfde basisbehoeften heeft, waar we ook vandaan komen.

Naast de mensen heeft het ritme van het huis mij gevormd. Ontelbare malen ging om zes de bel voor het avondeten. Dan liep ik naar de keuken en kon aanschuiven voor een maaltijd in een vaak bont gezelschap. Mijn maag is zeker ook anders dan toen ik kwam; pittig eten kan ik nu goed aan en ik vermoed dat mijn weerstand is versterkt door alle overde-datum-maar-nog-prima-te-eten-voedsel dat de keuken binnenkwam. Behalve voor het eten ging de bel voor het gebed in de kapel; van 3x per week toen ik in 2012 kwam naar in een goede week 13 maal nu ik vertrek. Dit signaal dat ons uitnodigt het werk even neer te leggen voor een moment van stilte, reflectie en overgave is mij dierbaar geworden. Ik hoop dat ik een manier vind om de contemplatie ook buiten het Noëlhuis vorm te geven, het liefst met anderen. Want als iets mij gevormd heeft dan is het wel deze ruimte voor gebed, het je laten voeden en transformeren door Gods liefde en vrede en hier dagelijks tijd voor reserveren. Ik heb me in het begin vrij letterlijk ka-

pot gewerkt in het Noëlhuis, maar de momenten in de kapel brachten herstel en balans. Ook na intense acties.

Dat is het derde waar ik aan denk; alle momenten waarop we een geluid wilden laten horen tegen haat, uitsluiting en geweld. In het begin leerde ik hoe het voelt om met een banner ergens te gaan staan: eng en kwetsbaar! Dwaas! En ook: zinvol. De maandelijkse wakes bij het grensovergang op Schiphol vormden het startpunt; het is de plek waar ik ook voor het eerst het Noëlhuis leerde kennen. Later daagde ik mezelf uit meer zichtbaar en hoorbaar te worden door in te gaan op interviewverzoeken die bij het huis binnenkwamen. En nam ik soms deel aan acties waar niet al-

leen arrestatie waarschijnlijk was, maar zelfs een mogelijke gevangenisstraf uit voort kon komen. Ik leerde mijn motieven verwoorden en delen in verschillende rechtbanken. Een gevangenis zag ik tot nu toe alleen van binnen als bezoeker, maar ik kan zeggen dat politiecellen in Duitsland, Engeland en Nederland verdacht veel op elkaar lijken. Ik hoop vanaf de Veluwe verder te kunnen werken aan een ander geluid, aan vrede.

Het is niet mogelijk om hier recht te doen aan meer dan een decennium gemeenschapsleven en alles te noemen wat mij heeft gevormd. Vaak realiseerde ik niet hoe bijzonder deze plek is tot ik iemand erover vertelde. Hoe de eenvoud vrijheid geeft. Hoe

we met vrolijke tegendraadsheid samen mogen zoeken naar het goede leven voor ál het leven zonder de soms beknellende kaders van onze maatschappij ons teveel te laten bepalen.

Ik kwam als net afgestudeerde alleengaande twintiger. Ik vertrek met veel meer levenservaring, een gezinnetje en het besef dat het leven op tal van manieren geleefd kan worden. Voor alle uitdagingen zeg ik: dank! Voor iedereen die mij zag en hoorde: dank! Voor al het goede dat ik mocht ontvangen zeg ik: dank! Dankbaar neem ik afscheid en wens iedereen vrede en alle goeds. Ω

O, hoe gebrekkig sluiten de grenzen van de mensenstaten!
Hoeveel wolkjes drijven straffeloos over,
hoeveel woestijnzand sijpelt niet van land naar land,
hoeveel steentjes rollen niet in provocerende sprongetjes
bergafwaarts naar vreemde landerijen.

Moet ik hier van elke vogel zeggen of hij overvliegt,
of juist neerstrijkt op de slagboom aan de grens?
Zelfs van een gewone mus hangt de staart al buitenslands,
terwijl zijn snavel thuis is. En stilzitten is er niet bij!

Van de ontelbare insecten beperk ik me tot de mier
die zich tussen de linker- en de rechterschoen van de grenswacht
niet geroepen voelt te antwoorden op diens 'waarvandaan? waarheen?'

Ach, als je heel die chaos eens precies kon overzien,
op alle continenten tegelijk!

Smokkelt de liguster van de overkant niet net
blaadje nummer honderdduizend over de rivier?
Wie anders dan de inktvis met zijn brutaal lange armen
schendt de heilige zone van de territoriale wateren?

Is er eigenlijk wel sprake van enige orde,
als zelfs de sterren niet uit elkaar te houden zijn
zodat we nooit kunnen weten welke voor wie schijnt?

En dan nog dat verfoeilijke neerdalen van mist overal!
En dat stuiven van de steppe waar je ook maar kijkt,
alsof hij nergens recht doormidden wordt gesneden!
En die stemmen die op gediensstige luchtgolven weerklinken:
dat gepiep dat om iets roept, gepruttel dat iets betekent!

Waarlijk vreemd vermag alleen te zijn wat menselijk is.
De rest is gemengd bos, mollenwerk en wind.

'Psalm'

- door Wisława Szymborska

De politieke fictie van grenzen

Tijdens een van onze wakes bij de grensgevangenis van Schiphol las Sofie dit gedicht van Wisława Szymborska voor. Het gedicht raakte mij diep omdat het laat zien wat die plek proeft te ontkennen, dat grenzen geen eigenschap van de wereld zijn, maar een menselijke ingreep die voortdurend botst met hoe leven zich daadwerkelijk beweegt. Het zette me aan het denken over de racistische en dodelijke politieke fictie van grenzen en over waarom we zo hardnekkig in die fictie blijven geloven.

- door Nikki Apeldoorn

Als ik spreek over politieke ficties heb ik het over gedeelde narratieven en symbolische constructen die betekenis en waarde organiseren en die soms (door herhaling en vaak ook geweld) gaan functioneren als de enig denkbare werkelijkheid. Politieke ficties zijn essentiële onderdelen van onze samenleving en we kunnen niet zonder, maar het is van belang dat deze ficties niet vastroesten en dat we kritisch blijven kijken naar welke werelden bepaalde politieke ficties creëren en ten koste van wie?

Szymborska's gedicht legt de fictie

van grenzen genadeloos bloot door haar te confronteren met alles wat zich niet laat disciplineren: wolken, zand, vogels, mieren, octopussen, stemmen, mist. Alles wat niet-menselijk is, negeert de grens moeiteloos. Zand schuift van land naar land, vogels vliegen zonder paspoort, rivieren smokkelen bladeren, een mier wandelt tussen de laarzen van de grenswacht door.

Het leven gelooft nou eenmaal niet in ons verhaal van racistische landsgrenzen. Alleen de mens doet dat. Ironisch genoeg is het juist ook de mens die maar niet wil geloven in de ecologische grenzen van de aarde, maar zich laat betoveren door de omnicidale politieke fictie van oneindige (dan wel niet groene) groei op een eindige planeet.

Vluchtelingen laten zien wat er gebeurt wanneer levende lichamen botsen met dode abstracties. In de logica van de staat worden vluchtelingen 'illegaal', 'ongewenst' en sinds de nieuwe wet zelfs 'crimineel'. In de

logica van de wereld zijn zij gewoon lichamen in beweging, levens die reageren op geweld, droogte, oorlog en armoede, vaak geproduceerd door dezelfde geopolitieke orde die hen vervolgens afwijst.

Hier raakt de Kameroense filosoof Achille Mbembe's idee van necropolitiek de kern: grenzen zijn technologieën die beslissen wie mag leven en wie mag sterven, wie mag verdrinken en wie mag verdwijnen in wachtruimtes en detentiecentra.

GRENZEN ALS RACIALE FILTERS

De meeste grenzen die vandaag als vanzelfsprekend worden verdedigd, zijn ontstaan uit koloniale verdelingen en imperiale belangen. Dat sommige mensen die grenzen nauwelijks voelen terwijl anderen eraan sterven, is geen fout in het systeem, het *is* het

systeem. Het is precies zo ontworpen. Dit is precies wat vluchtelingen ons laten zien, dat de wereld die wij hebben opgebouwd actief ongelijkheid produceert via lijnen die doen alsof ze neutraal zijn.

Het leven werkt niet volgens onze categorieën. Het is relationeel, vloeibaar en voortdurend in wording. De beweging van vluchtelingen maakt die poreusheid zichtbaar, grenzen waren altijd al doorlaatbaar en kunnen alleen met enorm geweld tijdelijk worden gesloten. Zoals de octopus in Szyborska's gedicht de territoriale wateren bespot, zo tonen vluchtelingen dat geen enkele staat ooit werkelijk eigenaar is geweest van beweging. Mensen bewegen omdat leven beweegt.

PLEIDOOI VOOR OPEN GRENZEN

Een pleidooi voor open grenzen is daarom geen oproep tot grenzeloosheid, maar tot verantwoordelijkheid. Tot het erkennen dat we al met elkaar verweven zijn en dat grenzen die verwevenheid niet ongedaan maken, maar haar alleen gewelddadiger organiseren. Vluchtelingen laten zien dat de wereld al lang niet past binnen onze lijnen en dat het geweld aan de grens geen uitzondering is, maar een fundament. Zoals één van mijn favoriete filosofen Bayo Ako-

molafe suggereert, vraagt deze tijd niet om betere oplossingen binnen hetzelfde kader, maar om het loslaten van het kader zelf. Om het durven falen van een wereldbeeld waarin veiligheid is gebouwd op uitsluiting. Hoe lang blijven we vasthouden aan een verhaal dat alleen kan voortbestaan door mensen op te sluiten of te laten sterven? Zolang grenzen voor sommigen nauwelijks bestaan en voor anderen een doodvonnis zijn, kunnen we niet blijven spreken over veiligheid of noodzaak.

Een pleidooi voor open grenzen is daarom ook een antiracistisch plei-

dooi. Het weigert een systeem te accepteren dat vrijheid verdeelt langs huidskleur en herkomst. Veiligheid kan niet worden gebouwd op uitsluiting en vrijheid kan niet het privilege van enkelen blijven. Mobiliteit is geen gunst, maar een bestaansvoorwaarde van het leven zelf. Ω

Bij de muur van het Justieel Complex Schiphol.

Een schreeuw vanuit de afgrond

*“Uit afgronden roep ik U, God,
hoor mij, Barmhartige, ik blijf vragen.”*
(Psalm 130, 1)

Eind 2024 vroegen twee oud-huisgenoten of Fouad, een Marokkaanse vriend, bij ons kon logeren. Hij kwam net uit Valencia, waar hevige overstromingen hadden geleid tot honderden doden. Met een vriend deelde hij er een kelderwoning. De vriend kwam om, Fouad overleefde maar raakte gewond aan zijn been. Er stond net even een kamer leeg. Hij kon een week blijven slapen, maar daarna moest hij weer verder.

– door Gerard Moorman

Frits en Nikki hadden in die tijd met zeildoek en stro een beschutte plek gemaakt ergens in de bosjes in de buurt. Fouad nam het aanbod om daar te overnachten enthousiast aan. In het begin belde hij 's ochtends rond 5 uur aan om vochtige dekens te drogen te hangen in de t.v. kamer. We legden hem uit dat hij pas later mocht aanbellen.

Maar afspraken werken niet zo goed bij Fouad. Hij nam al gauw de hele t.v. kamer in beslag en hing urenlang

op de bank te bellen met de hele wereld. Als we niet oppasten bleef hij 's nachts ook slapen. Dus zegden we hem meerdere keren de wacht aan: een week niet meer welkom in huis. Na zo'n weekje kwam hij terug alsof er niets was gebeurd, dankbaar voor elk momentje van comfort en menselijke warmte. Wat een veerkracht!

Fouad pendelde regelmatig als arbeidsmigrant heen en weer tussen Valencia en Amsterdam. Het is een raadsel hoe hij dat flikte, want zover wij weten had hij geen verblijfsvergunning, voor geen enkel Europees land. Op een gegeven moment verdween hij compleet van onze radar. Tot begin dit jaar. Hij belde vrolijk Nikki op om ons allen een gelukkig nieuwjaar te wensen. Tussen neus en lippen door vertelde hij dat hij opgesloten zat in de grensgevangenis van Rotterdam. Aangehouden voor fietsen zonder licht.

Tussendoor hebben we nog een paar keer gebeld. Half februari belde hij ons, in diepe wanhoop. Hij had twee weken niets meer gegeten. Zijn ad-voocaat was op vakantie en deed niets voor hem. En hij moest absoluut terug naar Spanje vanwege het generaal pardon daar, misschien wel zijn enige kans op een verblijfsvergunning.

Om hem te kunnen bezoeken, moest Fouad zelf een aanvraag doen. Maar hij moest daarvoor zoveel papierwerk verrichten, dat dat aanvankelijk niet lukte. Hij was inmiddels overgebracht naar de grensgevangenis bij Schiphol. Op Aswoensdag hielden we daar een wake. Zoals gebruikelijk liepen we rond het gebouw en wuifden naar de gevangenen. En zowaar, Fouad verscheen springend en dansend achter een raam, blij ons te zien!

Inmiddels heeft Merle hem bezocht. Zijn veerkracht lijkt geknakt. Vermorzeld onder het gewicht van verstikkende wetten en procedures. We kunnen weinig anders dan met hem hopen op de Barmhartige, die “het geknakte riet niet zal verbreken en de kwijnende vlaspit niet zal uitdoven; naar waarheid zal de Levende het recht openbaren.” (Jesaja 42, 3) Ω

Ummah

'Ibrahim maakt deel uit van mijn ...', Ilmira zocht naar woorden. 'Ummah?', vroeg ik. 'Ja!' En hoewel Ilmira zorgzaam en solidair is voor en met àlle huisgenoten en mensen die hier hun kleren komen wassen en op de wifi zitten, ervaart ze toch nog een dimensie erbij in het geval van medemoslims, zo verklaarde ze haar toestemming aan Ibrahim om iets later dan 22.00 uur de donkere winterkou in te stappen.

- door Frits ter Kuile

Ter duiding voor de lezer: Ibrahim woont hier niet en ergens moet je de grens trekken voor de meeste dakloze of in een piepkleine en vaak peperdure afgeschermdde ruimte zonder raam overnachtende mensen. Gelukkig niet bij iedereen, want de

andere Ibrahim ging altijd uit zichzelf naar zijn nachtleger en hem hoefden we dus geen eindtijd te geven. Maar dat terzijde.

Ik ben zelf misschien bovenal activist. En maker van krantjes en digitale posts om 'de boodschap uit te dragen'. En regelaar dat dingen gebeuren. En in mindere mate medemens voor mijn medemens. Gelukkig hebben mensen als Ilmira die gave van medemens-zijn veel meer.

Met een blij gezicht kwam ze mij van mijn laptop verlossen met een vraag. De vader van een van ons doet thuis in Afrika mee aan een spaarplan voor de Hadj, de pelgrimage naar Mekka. Deze vader moest een deadline halen in het spaarplan. Of zij borg mocht staan voor een lening. "Ik ben zo blij met deze gelegenheid om tòch aan de Hadj deel te kunnen nemen!", zei Ilmira wier verlopen paspoort toen

nog bij de IND lag en die zelf geen kant op kon.

Moslims en niet moslims, iedereen weet Ilmira te vinden. En zoals de mensen die door Jezus geïnspireerd hun leven proberen vorm te geven samen het mystieke lichaam van Christus vormen, zo ontdek ik nu dat ook de *Ummah* een mystiek lichaam is, dat door tal van kleine gebaren en gebeden wordt gevormd. Ik ervaar het als zegen dat ons huis deel uitmaakt van beide lichamen.

Toen ik deze overweging aan Ilmira voorlegde om te vragen of ik het met de lezers mag delen, vulde Ilmira aan hoe mooi het voor haar was geweest dat Susan voor aanvang van het kerstdiner uit de Koran had voorgelezen over de geboorte van Jezus.

Amen. Ω

Wij openen de 20 minuten voor het stille gebed (centering prayer) soms met deze woorden uit de Hadith, waarin de Levende tot ons zegt:

If you come to Me walking, I come to you at speed.

Mijn naam is Kamira, ik ben 14 jaar oud. In deze brief wil ik een jk vertellen waarom ik samen met mijn moeder asiel aanvraag. Ik hou heel veel van mijn moeder en ben trots op haar. Ik zie hoe zij vecht voor de waarheid en tegen de oorlog, zelfs wanneer zij bang is en het haar zwaar valt. Ze heeft mij altijd uitgelegd dat oorlog slecht is. Ik ben het niet eens, omdat ik niet begrijp hoe je mensen kunt doden en kunt zeggen dat dit juist is.

Ik ben paar keer samen met mijn moeder naar demonstraties gegaan. Dat vond ik belangrijk. ongeveer elke maand verzamelen wij samen grote dozen met eten en spullen. Deze worden daarna naar Oekraïne gestuurd. Daarnaast staar ik mijn zakgeld en vraag ik mijn moeder om dit ook op te sturen.

Ik wil dat de mensen daarmee overtuigd en dat de oorlog stopt. Helaas kan ik niet veel doen, omdat ik nog een tiener ben, maar ik schrijf wel reacties op Facebook. Daar geeft ik mijn mening. Ik weet dat Rusland Oekraïne is binnengevallen en ik schreef mij dus ook maar ik wil niet uit meen denken dat alle Russen oorlog willen. Soms schrijven mensen heel boze en kwetsende dingen tegen mij, maar ik probeer niet met haat te reageren, omdat ik niet wil dat er nog meer haat in de wereld komt.

Ik hou van Rusland en ik wil het heel erg. Daar woont mijn familie, mijn familieleden, en het doet pijn dat ik niet bij hun kan zijn. maar ik weet dat het gevaarlijk is om terug te keren. Ik begrijp niet hoe je kunt leven in een land waar zoveel haat en angst is waar mensen worden gearrest en voor hun woorden en bekeningen. Het doet mij pijn om mijn eigen Land zo te zien.

Ik ben bang voor mijn moeder en voor mezelf. Ik weet dat wat zij doet, en dat ik ook mijn mening wil, kan leiden tot ernstige problemen als wij terugkomen naar Rusland. Ik heb gelezen en gehoord dat zelfs kinderen en hun ouders worden gearrest omdat zij tegen de oorlog zijn. Het is erg om te denken dat ons hetzelfde kan overkomen. Ik ben nog een kind, maar ik wil leven op een plek waar het veilig is. Ik wil niet schrik gaan, daarom over

de toekomst en niet bang zijn om te zeggen dat ik bang voor jou ben. Ik wil
leven in een land waar je niet wordt gestraft omdat je vrake wilt. Alstublieft,
help ons om in veiligheid te blijven. Dank u wel dat u mijn brief heeft gelezen.

Met vriendelijke groet,
Kamila Khussainshina

14 Jaar

'Climate, a new story'

Dit boek van Charles Eisenstein verdient net iets meer dan een vermelding in de rubriek 'boeken en podcasts'. Hieronder wat citaten uit een reader die ik heb gemaakt.

– door Frits ter Kuile

Het klimaat gaat helaas nog steeds naar de bliksem en dit boek tilt het klimaatdebat naar een ander niveau. Eisenstein ziet dat de verwoesting van bossen, graslanden, natte gebieden, koraalriffen en kelp-wouden in leeggeveste zeeën zowel oorzaak als gevolg is van klimaatverandering. Hij stelt voor onze fixatie op meetbare tonnen CO₂-uitstoot los te laten en ons te richten op herstel en behoud van ecosystemen, van biodiversiteit.

“Aarde is een complex levend systeem waarvan het homeostatische (met de neiging om een intern evenwicht te bereiken en te handhaven, FtK) onderhoud afhangt van de interactie met elk levend en niet-levend subsysteem.” Eisenstein beargumenteert waarom de grootste bedreiging voor het leven niet de uitstoot van fossiele brandstoffen is, maar het verlies van bossen, bodem, natte gebieden en mariene ecosystemen. “Leven houdt leven in stand. Wanneer deze relaties verbroken worden, zijn de gevolgen onvoorspelbaar: misschien opwarming, of wereldwijde afkoeling, of de steeds instabieler kronkelingen van een systeem dat uit de hand loopt. Dit is de dreiging waarmee we geconfronteerd worden en omdat het vele oorzaken heeft en niet-lineair is, kan

het niet worden overwonnen door simpelweg de CO₂-uitstoot te verminderen.”

“De noodzaak om bossen te behouden en opnieuw te laten groeien is onmiskenbaar als we Aarde zien als een levend wezen en bossen als een van haar vitale organen. De noodzaak om het water te beschermen en te eren is onmiskenbaar als we het zien als het bloed of de vitale vloeistof van een levende planeet.” “Alle wezens – planten, dieren, Aarde, rivieren, oceanen, bergen, bossen, etc. – verdienen respect als levende, voelende subjecten en niet slechts als dingen.” “Het doel van de mensheid is om onze gaven bij te dragen aan de schoonheid, levendigheid en evolutie van Aarde.”

“Vandaag de dag is het terugdringen van CO₂-uitstoot de belangrijkste prioriteit van het conventionele milieudenken, maar dat is het gemakke-

lijke probleem dat precies past in het bekende verhaal van de opmars van de technologie. Maar de ecologische crisis wordt niet opgelost door een paar inputs aan te passen. We zijn geroepen tot een diep partnerschap met de natuur en respect voor al het leven.”

CO₂-REDUCTIE?

“Laten we kijken naar vrijhandels-overeenkomsten die traditionele, duurzame landbouwpraktijken economisch onrendabel maken en de omzetting van bossen in ranches en monocultuur plantages eisen” en “hoe buitenlandse schuld van beboste minder ‘ontwikkelde’ landen hen onder druk zet om bossen om te zetten in grondstoffen” (*hout, olie, ertsen, soja, vlees, palmolie etc, FtK*).

“Een bos reduceren tot biomassa en CO₂ vastlegging percentage (*voor vliegtuig-uitstoot compensatie programma’s bijvoorbeeld, FtK*) is niet zo verschillend van een levend bos reduceren tot kubieke meters hout en dollars. Verschrikkelijk. Bos is heilig!”

“Het punt is niet dat emissies er niet toe doen. Het is een oproep om de prioriteiten te verleggen. Op beleidsniveau prioriteit voor het beschermen en herstellen van ecosystemen. Op cultureel niveau moeten we het menselijk leven opnieuw integreren met

de rest van het leven. Op het niveau van strategie en denken moeten we het verhaal, de focus op CO₂-reductie, verleggen in de richting van leven, liefde, plaats en participatie. Als we deze dingen doen zal de CO₂-uitstoot zeker ook dalen.” “Dit is niets minder dan een beschavingscrisis. Daarom is klimaatverandering een overgangsrite voor de mensheid, een inwijdingsproef.”

“Het beschermen en herstellen van lokale ecosystemen over de hele wereld is veel ontwrichtender voor de beschaving zoals wij die kennen dan het afkicken van fossiele brandstoffen.” Het vergt een heel andere omgang met elkaar en de planeet. Bijvoorbeeld “een voedselsysteem dat gebaseerd is op een intieme relatie tot land, zal een andere plaats innemen in de samenleving dan het huidige systeem. Om te beginnen vergt het veel meer tijd en dus een veel groter deel van de bevolking om te boeren en te tuinieren.”

Eisenstein ziet dat “mensen een sterk verlangen hebben om een zinvolle bijdrage te leveren aan het welzijn van de samenleving en de planeet, maar dat de druk om geld te verdienen hen hiervan weerhoudt.” “Elk debat over kapitalisme hangt af van de aard van kapitaal. Zowel geld als eigendom bestaan volgens afspraak.

Het zijn verhalen, systemen van betekenis en overeenstemming. Verhalen kunnen worden veranderd.” “Het geld zoals wij dat kennen, infiltreert ons begrip van wie we zijn en wat echt is. Het kan niet veranderen tenzij alles verandert, en als het verandert, verandert al het andere mee. Degenen die de klimaatcrisis zien als een voorbode van een grootschalige transformatie van onze beschaving moeten dan ook begrijpen dat die verandering het niveau van het geld moet bereiken.” En dan deelt Eisenstein zijn gedachten over een economie waarin levende bossen meer waarde hebben dan kubieke meters gekapt hout en de olie en mineralen die zich mogelijk onder het bos bevinden, een economie waarin het loont en zin heeft en geeft om woestijnen te hergroenen, moerasgebieden te herstellen, vervuiling te vermijden.

Tot slot drukt hij ons op het hart om vooral af te zien van het plegen van verdere ecocide op welke schaal dan ook. “Elke onaangetaste riviermonding, rivier, bos en moerasgebied dat ons nog rest, moeten we als heilig behandelen terwijl we herstellen wat we kunnen.”Ω

De hele reader kun je hier vinden:

Pacifistisch realisme

Europa bewapent zich opnieuw. Defensiebudgetten stijgen, dienstplicht wordt heroverwogen en oorlogstaal sluipt steeds vanzelfsprekender ons publieke debat binnen. Terwijl ik dit schrijf, razen F-35 gevechtsvliegtuigen over ons huis. Machines die tonnen CO₂ per vlieg uur uitstoten en oefenen met het (zo effectief mogelijk) verwoesten van al wat leeft (door het droppen van kernwapens) in naam van onze zogenaamde veiligheid. En dan heb ik het nog niet eens over de subtiele maar hardnekkige propaganda van de noodpakketten.

– door Nikki Apeldoorn

Het pacifisme van Dorothy Day biedt hier een ongemakkelijke, maar noodzakelijke spiegel. Haar radicale geweldloosheid vloeide rechtstreeks voort uit de Bergrede. Toen de Verenigde Staten zich in 1941 in de Tweede Wereldoorlog mengden, schreef zij vastberaden: “Wij zijn nog steeds pacifisten. Ons manifest is de Bergrede, en dat betekent dat wij zullen proberen vrede-stichters te zijn.”

Die houding bracht haar in conflict met zowel links als rechts, met de

kerk en met haar eigen achterban. In die tijd verlieten vele mensen de beweging, omdat Dorothy weigerde geweld te rechtvaardigen. Voor haar stonden de werken van barmhartigheid haaks op de werken van oorlogvoering.

Maar geweldloosheid was voor Dorothy Day nooit een doctrine of een ideaal op afstand. Het was geworteld in praktijk en gemeenschap, iets dat zich moest inschrijven in het lichaam en in dagelijkse keuzes. In de huizen van gastvrijheid werd pacifisme geoefend in het samenleven zelf, in nabijheid, frictie en afhankelijkheid. Ook in onze gemeenschap gebeurt die oefening elke dag opnieuw. In de kleine (en grote) conflicten die ontstaan bij het samenleven, haren in doucheputjes, eten dat verdwenen is, afwas die blijft staan, maar ook de fundamentele onenigheid in het omgaan met conflicten en de onmogelijke keuzes die het leven ons dagelijks voorschotelt. Juist daar wordt zichtbaar dat geweldloosheid geen groot gebaar is, maar een voortdurende praktijk van terughoudendheid, verzoening en het weigeren om macht uit te spelen wanneer dat wel zou kunnen.

Tegelijkertijd maakte het leven in gemeenschap voor Dorothy scherp zichtbaar wie de eerste slachtoffers zijn van oorlog en bewapening. In de huizen van gastvrijheid leefde zij samen met armen, daklozen en mensen die door de samenleving waren afgeschreven. Daar werd dagelijks zichtbaar wie de eerste slachtoffers zijn van oorlog en bewapening, namelijk de kwetsbaren, de mensen zonder stem, de armen en de arbeiders. Ook vandaag zien we dit patroon terug. Militarisering trekt middelen weg van zorg, armoedebestrijding en onderwijs. Terwijl politieke leiders spreken over veiligheid, groeit de bestaansonzekerheid voor mensen aan de onderkant. Veiligheid wordt zo een abstract nationaal project, terwijl concrete levens steeds precairder worden.

STRUCTUREEL PACIFISME

Mijn eigen ‘pacifisme’ is gevormd door mijn leven in gemeenschap en het getuigenis van Dorothy Day. Toen ik hier (vier jaar geleden) net kwam wonen vond ik pacifisme een geprivilegieerde en abstracte ideologie,

maar ik heb steeds meer de gelaagdheid ervan mogen ontdekken. Ik noem mezelf nu weleens een structureel pacifist, dat wil zeggen dat ik tegen al het (van bovenaf) georganiseerde en geïnstitutionaliseerde geweld ben, maar niet elke vorm van geweld contextloos en absoluut veroordeel.

Dit pacifisme is voor mij niet gebaseerd op een romantisch mensbeeld. Wij leven niet in een geweldloze wereld. Conflicten, dreiging en agressie zijn reëel, historisch, politiek en evolutionair. We zien het ook terug in de meer-dan-menselijke natuur, waar wij mensen niet los van staan. Maar het erkennen van geweld betekent niet dat we het tot leidend principe moeten maken, maar juist dat we er bewust mee moeten omgaan.

GEWELD ALS VERDIENMODEL

Geweld wordt gevaarlijk wanneer het wordt geïnstitutionaliseerd en vooral geëconomiseerd. Zodra geweld banen creëert en winst oplevert, is het geen middel meer, maar een zelfbehoudend systeem. De wapenindustrie produceert haar eigen noodzaak en leeft van permanente dreiging. Een economie die draait op bewapening maakt vrede structureel onrendabel en ondermijnt elke oprechte vredesdialoog.

Vrede wordt dan een marktprobleem, het is economisch instabiel. Dat maakt militarisme zo hardnekkig. Niet omdat mensen oorlog willen, maar omdat het systeem niet zonder kan. Pacifisme past niet in ons investeringsmodel. Diplomatie, conflictpreventie, herstelrecht, internationale solidariteit en sociale zekerheid worden structureel ondergefinancierd, omdat ze geen snelle rendementen opleveren.

PACIFISTISCH REALISME

Maar wat dan..? Zonder militarisering staan de Russen hier morgen op de stoep en worden alle vrouwen verkracht. Wil je dat? Nou nee, liever niet. Ik wil wel graag deze oorlogspropaganda en vijandsvorming kritisch bevragen en uit de logica stappen dat er maar twee opties zijn: of je doet niets of je militariseert je tot de tanden. Pacifisme is niet één alternatief, maar een pluraliteit aan alternatieven tegenover het totalitaire dogma van geweld als enige oplossing.

Pacifisme ontkent reële dreigingen niet. Ook het recht op zelfverdediging wordt binnen pacifistische tradities verschillend beoordeeld. Maar wij weigeren geweld als norm en bewapening als groeimodel. Wij weigeren een economie die geweld nodig

heeft om te kunnen draaien. Wij weigeren militarisering *as default*: geweld als eerste, laatste en enige oplossing, terwijl alle alternatieven worden weggezet als onrealistisch.

Een samenleving die vrede zegt te willen, maar haar economie laat draaien op wapens, liegt tegen zichzelf. Zolang miljarden structureel naar bewapening gaan en vrede economisch verlies betekent, zal geweld zich blijven reproduceren, ongeacht intenties. Daarom zie ik pacifisme niet langer als een geprivilegieerd moreel standpunt, maar eerder als een structurele kritiek.

Ik noem het pacifistisch realisme. Dat we geweld (in onszelf en in de wereld) onder ogen komen en erkennen, maar onze samenleving zo organiseren dat geweld niet de primaire oplossingsvorm wordt en dat we in gemeenschap dagelijks oefenen met het belichamen van andere manieren van wereld weven. Minder spectaculair dan een wapenwedloop, maar wel een stuk goedkoper en duurzamer en het geeft vrede eindelijk weer een eerlijke kans. Ω

Uitdrijvingsgebed

tegen de machten en meesters van oorlog en overheersing, uitgesproken als deel van een activistisch exorcisme bij het Ministerie van Oorlog tijdens de NAVO-top in Den Haag.

- door Nikki Apeldoorn

In de Naam van de Gekruisigde en Opgestane, die door het rijk werd vermoord maar niet overwonnen, die geesten uitdreef in de synagoge en tafels omkeerde in de tempel
staan wij vandaag op om de machten van dood en onderdrukking te benoemen en te ontmaskeren.

Wij voelen hoe duisternis zich verschuilt in diplomatieke taal en blinkende pakken, hoe oorlog zich tooit als orde, en moord als verantwoordelijkheid. Daarom spreken wij hardop: Machten van overheersing, geesten van koloniale logica, gedochten van wapengekletter en economische ketenen, wij zien u.

U die uw zetels bouwt in NAVO-vergaderzalen, die applaus ontvangt na raketaanvallen, die zich voedt met angst, met controle, met onschuldige doden, wij benoemen u en wij wijzen u af.

U die spreekt in de monden van premiers, die doden prijst als daadkracht, die moord viert als 'internationale samenwerking', wij verbreken uw pact.

In de naam van allen die begraven zijn zonder naam. In de naam van moeders die hun dochters zochten tussen puin.

In de naam van walvissen, die zingen door oceaanwonden heen. Wij drijven u uit.

Wij breken het zegel van gehoorzaamheid. Wij verwerpen het altaar van nationale veiligheid waar telkens weer het lichaam van de aarde geofferd wordt.

Wij uiten u, macht van destructie. Niet langer zult gij huizen in onze stilte. Uw tijd is voorbij, de aarde zingt uw val.

Kom adem van bevrijding, dwaal door de ruïnes en plant zaad. Kom geest van opstand, brandt het web van leugens weg. Ga weg, gij geesten van oorlog. En laat gerechtigheid haar intrek nemen.

Diversiteit van culturen

Of liever: een cultuur van diversiteit? Een paar maanden geleden deelde iemand die dicht bij me staat in het Jeannette Noëlhuis een video-interview van een vooraanstaande Nigeriaanse professor die in het buitenland woont. In de video sprak zij over een aantal verschillen tussen de Afrikaanse cultuur (in het bijzonder de cultuur van de Yoruba in Nigeria, waar zij en ik vandaan komen) en de populaire westerse culturen wat betreft gender en vrouwen. Wat vooral mijn belangstelling wekte, was hoe zij mijn aandacht vestigde op het gebruik van gender in taal als een belangrijk onderscheid tussen het Yoruba – mijn moedertaal – en bijvoorbeeld het Engels.

– door Yemi (met Nikki)

Ik besepte dat te velen van ons theoretiseren vanuit het perspectief van de kolonistoren. Ik herkende dit in mijn eigen persoonlijke ervaring; alleen al het feit dat ik mijn eigen moedertaal, het Yoruba, waarneem en onderzoek door de lens van een geadopteerde of vreemde taal in plaats van andersom, bewijst dit punt al.

Neem bijvoorbeeld de classificatie van relaties tussen mensen. Terwijl gender een belangrijke rol speelt in de meeste westerse talen, is in de Yoruba-taal senioriteit of junioriteit de belangrijkste graadmeter. Yoruba kent geen woorden voor broer of zus die indicatief zijn voor gender/geslacht. Egbon is een woord dat gebruikt kan worden voor zowel een oudere broer als een oudere zus, en Aburo is het woord voor een jongere broer of zus. Beide woorden duiden respectievelijk op senioriteit en junioriteit.

KOLONIALISME

Ik ben opgegroeid in Lagos, Nigeria, en heb daar mijn lagere en middelbare school doorlopen. Nu ik terug-

kijk op mijn ervaringen tijdens mijn schooltijd, besef ik de sterke invloed van het kolonialisme of de vreemde cultuur (van de Britten), aangezien Nigeria gekoloniseerd werd door Groot-Brittannië. Op school werd Engels bijvoorbeeld beschouwd als de standaardtaal en was het voor alle leerlingen verplicht om uitsluitend deze taal te spreken. De lokale talen (voornamelijk Yoruba en in geringe mate Igbo, etc.) die inheems waren in de regio, werden beschouwd als vernaculair (volkstal) en het gebruik ervan werd zelfs bestraft als we erop betrappt werden.

Ironisch genoeg kregen we in diezelfde school les in sommige inheemse talen als vak, wat betekende dat we

onze eigen moedertaal alleen mochten spreken tijdens deze lessen. De Engelse taal had dus een dominante invloed en een enorme 'taalruimte' in mijn staat van herkomst, nog afgezien van de invloed die het al had op de vormgeving van het onderwijsstelsel in Nigeria als geheel. Dit heeft zelfs geleid tot het ontstaan van de lingua franca genaamd Pidgin English.

Begrijp me niet verkeerd, ik snap de praktische kanten en de effectiviteit van het gebruik van één instructietaal om de diversiteit te overbruggen, aangezien een kleine minderheid van de leerlingen uit andere staten kwam, waar andere talen of dialecten werden gesproken. Maar dat het destijds zo'n dominante invloed had dat er bijna geen ruimte of tolerantie was voor het gebruik van andere talen die inheems waren in de regio binnen dezelfde leeromgeving, was een overschrijding. Een zeer goede vriend van mij schreef ook uitgebreid over iets in deze trant op zijn blog getiteld 'Death of a Language', die je kunt vinden via deze link:.

DIVERSITEIT IN HET NOËLHUIS

Wonend in een omgeving omringd door diverse culturen en talen, is het niet ondenkbaar dat de Nederlandse cultuur een dominante rol kan innemen, en dat is begrijpelijk. Je zou

kunnen denken dat dit komt doordat er ook veel factoren buiten de muren van de gemeenschap zijn die deze druk of invloed uitoefenen. Integratie is immers de belangrijkste drijfveer van de maatschappij (bij het opnemen van immigranten en vluchtelingen). Echter, wanneer ik kijk naar de culturele diversiteit binnen de Noëlhuis-gemeenschap, zie ik juist kansen om intercultureel te leren en kennis uit te wisselen, zolang culturen naast elkaar kunnen bestaan in dezelfde ruimte.

Ik pleit er op geen enkele wijze voor dat de cultuur die als dominant of superieur wordt beschouwd, moet worden onderdrukt. Maar in plaats daarvan deel ik mijn zorgen in een poging ons te laten nadenken over hoe culturen kunnen samenleven, zonder dat de ene de andere hoeft te overheersen.

Dus de vraag om de spreekwoordelijke sneeuwbal aan het rollen te krijgen is: hoe kunnen culturen meer openstaan voor co-existentie zonder dat de één zo'n superieure rol aanneemt dat deze de ander domineert? Hoe kunnen we ruimtes creëren waarin we wijsheden en ideeën met elkaar uitwisselen, die onze dominante denkkaders kunnen onderbreken? Wat kunnen we van elkaar leren? Ω

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

De Bezoekgroep bezoekt migranten in vreemdelingendetentie in het Justitieel Complex Schiphol. Hier zitten migranten gevangen in afwachting van hun uitzetting, nadat zij aangehouden zijn omdat zij zonder 'papieren' in Nederland verbleven of hun asielaanvraag bij aankomst op Schiphol is afgewezen. Veel mensen op deze afdeling verkeren in grote onzekerheid over hun toekomst en ontvangen geen bezoek, terwijl zij tot 18 maanden vastgehouden kunnen worden. De bezoekgroep biedt een luisterend oor en een hart onder de riem.

We bezoeken nu op woensdagmiddag. Wil je mee op bezoek? Mail voor meer informatie en aanmelding naar:

bezoekgroep@outlook.com

Nut en zin

Tijdens een 'visiedag' van de Dorothy-gemeenschap afgelopen jaar, lazen we het rapport van de Raad Volksgezondheid & Samenleving over de 'hypernerveuze samenleving', die zich kenmerkt door 'geïnstitutionaliseerd individualisme', 'de zelfsturende prestatiesamenleving' en 'belemmerende versnelling'. We relecteerden op hoe we dit in ons eigen leven en gemeenschap terugzien en hoe we daarmee om willen gaan. Biedt het gemeenschapsleven een gezonder alternatief, of worden we in deze mechanismen net zo opgeslokt als de rest van de samenleving?

- door Sofie Jansen

Toevallig was ik kort daarvoor op retraite in een contemplatief klooster. Er heerst daar een ogenshijnlijke nutteloosheid. Wat mensen die zes tot zeven keer per dag bidden in een kerkje. Tussendoor voor hun levensonderhoud zorgen. Wie heeft daar wat aan? De ervaring in het klooster liet me stilstaan bij het onderscheid tussen nut en zin. In onze nerveuze samenleving is samen bidden een nutteloze bezigheid die amper bijdraagt aan efficiëntie en resultaten. Maar is het zinvol? Ja, van het soort

waar maar weinig ruimte, maar veel behoefte aan is.

Het gebed in onze gemeenschap heeft een kleinere rol dan in het klooster, maar is niet minder essentieel. Het is één van de weinige momenten op de dag dat we het 'waarom' los laten. Het bidden is haar eigen doel en niet een middel om iets te bereiken. De vraag wat het heeft opgeleverd, hoeft niet gesteld te worden. Bidden is o.a. een plaats waar ik oefen in het loslaten van resultaat-gedreven leven. De relatie tussen resultaat en waarheid wordt gecorrigeerd in de ledigheid van het gebed.

Simone Weil stelt dat het wezen van het gebed bestaat uit 'opmerkzaamheid'. Hier herken ik me

in: je cultiveert een ruimte waarin je niets hoeft te zijn, van waaruit je je kunt openstellen voor wat er is. Een helder kijken, naar jezelf, maar ook juist naar de wereld om je heen en jouw relatie daartoe.

En dat vormt de brug naar een zinvol leven. Een leven waarin je durft te handelen vanuit een grondbesef van liefde en waarheid, en niet in dienst van efficiëntie. Een leven waar je vanuit vertrouwen kan 'openstaan voor een kracht die via jou wil werken, zonder dat je het weet' (woorden van Trappisten monnik Thomas Merton aan Jim Forest in: 'Letter to a young activist', 1966).

In onze gemeenschap, die van buitenaf misschien vooral om andere redenen radicaal of activistisch gecategoriseerd wordt, is het gebed mogelijk de grootste daad van verzet. Maar ook: het onderscheid tussen bidden en handelen vervaagt als je er zo naar kijkt. En zo sta ik weer op een guur parkeerterrein voor de muren van de vreemdelingengevangenis, te zwaaien naar de opgesloten migranten, een lied te zingen dat vervliegt in de wind, stil te zijn met op de achtergrond het geronk van een vliegtuig of marechaussee-wagen. Heeft het nut? Misschien niet. Maar zin heeft het zeker. Ω

Geraakt door Tent of Nations

Een half jaar geleden kwam ik voor het eerst bij Tent of Nations. Omdat ik al meer dan vijf jaar kamp met long covid, durfde ik pas op het laatste moment de beslissing te nemen om te gaan. Bovendien was het Israëlische luchtruim op het moment dat ik mijn ticket moest boeken nog gesloten vanwege bombardementen tussen Iran en Israël.

- door een vriendin van het Noëlhuis

Na een paar dagen op de boerderij leerde ik de Nassar-familie en de andere vrijwilligers beter kennen. Langzaam begon ik te begrijpen wat Tent of Nations werkelijk is: meer dan een project, meer dan een boerderij of toevluchtsoord. Het is een gemeenschap, een levend bewijs van wat mogelijk is wanneer mensen samenkomen vanuit een gedeelde visie van vrede, respect en verbondenheid met de natuur.

HELING

Wat mij vanaf het begin raakte, was de ruimte die er was om jezelf te zijn. Er was geen druk om te presteren of aan verwachtingen te voldoen. Iedereen werkte in zijn eigen tempo en vond op zijn eigen manier verbinding

met de natuur. Ook de aandacht voor elkaar was bijzonder. De christelijke gemeenschap waarvan de familie deel uitmaakt, bood steun en bemoediging op een vanzelfsprekende, niet-verstikkende manier. Die warmte gaf mij kracht en inspiratie om mijn eigen pad verder te bewandelen.

Mijn ervaring bij Tent of Nations kreeg extra diepgang door een onverwacht gevoel van heling. Het vrijwilligerswerk en het samenleven met de familie Nassar brachten me terug naar de boerderij van mijn opa en oma, waar ik als kind veel tijd doorbracht. Het voelde vertrouwd, alsof ik even terugkeerde naar mijn jeugd. Tegelijkertijd raakte het iets diepers: de verbinding met de aarde en de eenvoud van het leven brachten mij terug naar mijn eigen fundament.

Diezelfde verbinding hielp mij ook om dichterbij mezelf te komen, juist tegen de achtergrond van de complexe en pijnlijke situatie in Palestina. Wat de mensen daar doormaken is nauwelijks te bevatten. Toch voelde ik me, gedragen door de liefde en volharding van de Nassar-familie, sterker dan ooit. Hun vasthouden aan hoop, vertrouwen en geweldloosheid gaf mij steun in mijn eigen proces.

Voor mijn vertrek had een specialist in het ziekenhuis gezegd dat mijn gezondheid vergelijkbaar was met die van een gezonde 65-jarige, terwijl ik pas 40 ben. Bij Tent of Nations merkte ik echter al snel verandering. In een paar weken tijd voelde ik mijn lichaam sterker worden en mijn energie toenemen. Ik begon weer te geloven in herstel. Het was geen wonder, maar een natuurlijk proces, ondersteund door de helende kracht van de natuur, de gemeenschap en de spirituele ruimte die daar aanwezig is.

De Nassar-familie gaf mij alle ruimte om mijn eigen proces te doorleven. In hun levensovertuiging vond ik onverwacht veel steun. De ervaring bij Tent of Nations heeft mij niet alleen fysiek, maar ook mentaal en spiritueel geraakt en versterkt.

GEWELDLOOS VERZET

Terug in Nederland wist ik één ding zeker: ik wilde zo snel mogelijk terug nu het nog kon. Het voortbestaan van de boerderij wordt dagelijks bedreigd door omliggende nederzettingen die steeds meer land innemen. Kolonisten roepen vrijwilligers toe dat zij vooral niet te hard moeten werken, omdat het land binnenkort toch van hen zal zijn. Doordat ik opgegroeid

was in een zionistische omgeving en datgene wat ik van daaruit meegekregen had in groot contrast stond met wat ik zelf had ervaren en meegemaakt tijdens mijn reis en verblijf, voelde ik bovendien de behoefte om mij verder te verdiepen in de situatie op de Westelijke Jordaanoever. Afgelopen kerstvakantie combineerde ik daarom opnieuw vrijwilligerswerk op de boerderij met een solidariteitsreis van Stichting Tent of Nations Nederland.

De verhalen die ik hoorde en het lijden dat ik zag bij Palestijnen die zich inzetten voor gewelddoos verzet, gemeenschapsopbouw en de weerbaarheid van kinderen en jongeren, grepen mij diep aan. Ik sliep slecht en had de week daarna de fysieke arbeid, de helende omgeving en de nabijheid van de familie en vrijwilligers op de boerderij nodig om weer in balans te komen.

Nu ik alweer enkele weken terug ben in mijn drukke leven in de Randstad, merk ik dat er iets in mij is veranderd. Er is een nieuwe drive en vastberadenheid ontstaan om echt te gaan voor wat ik belangrijk vind. Het blijft voor mij een mysterie hoe juist deze plek, deze situatie en deze familie dit in mij losmaken.

Terugkijkend verbaast het me hoe dit alles begonnen is. Een collega gaf mij een jaar geleden een folder van Tent of Nations; daarvoor had ik er nog nooit van gehoord. Mijn blik was die van een christenzionist, en hoewel ik me steeds ongemakkelijker voelde bij de acceptatie van geweld in die kring, had ik weinig concreet inzicht in de werkelijkheid. De folder sprak mij aan, maar ik durfde het niet direct te vertrouwen.

Ik kom graag in het Jeannette Noëlhuis en vroeg wat zij van de Tent of Nations vinden. Zij moedigden mij aan het pad te verkennen. Ik wist nog weinig van activisme, maar merkte dat het mij helpt om iets te kunnen doen tegen gevoelens van machte-

loosheid. Het geeft mij vertrouwen om mijn eigen worstelingen in een breder perspectief te plaatsen. Ik hoop samen met Tent of Nations verder op ontdekking te gaan en dat deze plek haar geweldloze inspiratie kan blijven doorgeven — in Palestina en ver daarbuiten. Ω

Wie meer wil weten over Tent of Nations en het werk van de Nassar-familie kan terecht op www.tentofnations.nl

Boeken & podcasts

YEMI: THE PHILOSOPHY OF LIBERTY
Een korte animatievideo in het Engels waarin het verband tussen zelfbeschikking en vrijheid wordt uitgelegd.

FRITS - 'EEN VERHAAL VAN LIEFDE EN DUISTERNIS' DOOR AMOS OZ

Amos Oz deelt hoe het was om op te groeien onder Brits mandaat in het Jeruzalem van net na de Tweede Wereldoorlog met zijn ouders en grootouders en hun trauma's van antisemitische vervolging in Oost-Europa. Zouden ze allemaal worden weggevaagd als de Britten zich terugtrokken? Zouden twee staten een oplossing kunnen zijn? Zijn ouders verafschuwden Martin Buber en zijn ideeën van samenleven met Palestijnen. Zou het niet beter zijn de Palestijnen weg te vagen? Deze vragen deelt Oz door de ogen van een langzaam jong volwassen wordende mens, aan de hand van ogenschijnlijk kleine, dagelijkse voorvallen. Er doorheen geweven is ook de liefde voor zijn moeder en de pijn van hem, zijn vader en de familie over haar schier onafwendbare sterven. Echt, een geweldig boek!

FRITS - 'MARTYRS TO THE UNSPEAKABLE', podcast op Youtube met Jim Douglass en Jonathan Wilson-

Hartgrove, co-auteur van 'Common Prayer, a liturgy for ordinary radicals' dat wij gebruiken bij ons ochtend- en middaggebed. Jim Douglass (1937) is theoloog, vredesactivist en Catholic Worker. 'The unspeakable' is een term die Trappist monnik Thomas Merton gebruikt om het kwaad te duiden.

In zijn zojuist verschenen boek 'MARTYRS TO THE UNSPEAKABLE' werpt Jim licht op de machten en krachten binnen de CIA, FBI, maffia, legerleiding en de atmosfeer van anticommunisme en witte suprematie in de Amerikaanse samenleving die John F. Kennedy, Malcom X, Martin Luther King jr en Robert F Kennedy het zwijgen oplegde. Zo las ik met een schok dat er niet alleen werd gerouwd toen John F Kennedy werd vermoord, maar dat er ook vreugde heerste onder een groot deel van de samenleving dat tegen gelijke burgerrechten was.

Ik was in de podcast vooral geraakt door minuut 55. Jonathan vertelt hoe hij in 2003 met Lea, zijn vrouw, en Jim vanuit Amman in Jordanië onderweg was naar Bagdad. Ze maakten deel uit van een groep Amerikanen die met hun lichamen een schild wilden vormen tegen de Amerikaanse

aanval. "Over geweldloosheid waren wij op dat moment net aan het leren. Welke kennis stelt je in staat om de weg van het kruis te bewandelen, ook al kan dat tot de dood leiden?" DIEPE STILTE. Dan antwoordt Jim: "Er welt vreugde op als je die weg gaat. Ik had een geweldige tijd met jullie (*jonge mensen*). Ik herinner me een moment waarop de lopen (*van kanonnen*) vanaf die heuvel op ons gericht waren en de auto's voor ons in brand stonden. Maar ... hey, wat is er mooier dan zo te sterven?". (*vergeleken met rustig heengaan op gevorderde leeftijd, Frits*).

Ik was ook geraakt door minuut 7:50 als Jim gevraagd wordt hoe hij op dit pad is gekomen en Jim antwoordt dat hij als theologieprofessor stukjes over gewetensbezwaren tegen militaire dienst schreef voor *The Catholic Worker*. Toen Jim daarna Dorothy voor het eerst ontmoette, vertelde hij dat hij als reservist nog steeds onder de dienstplicht zat. "Ze kijkt me heel indringend aan en vraagt: 'Jim, hoe lang ga je daar nog mee door?' En sindsdien houdt die vraag me bezig, want die is van toepassing op alles in mijn leven. Hoe lang ga ik nog medeplichtig zijn door dit of dat aspect van mijn leven?"

Agenda

GEBEDSVIERINGEN

Elke maandag-, woensdag- en vrijdagavond is er een oecumenisch avondgebed om 20.00 uur. Speciale vieringen zijn er op:

7 september: viering rond **James Baldwin** (1924 – 1987), Amerikaans schrijver en sociaal criticus.

12 oktober: viering rond **Hannah Arendt** (1906 – 1975), Duits-Amerikaans Joodse filosofe en politiek denker.

9 november: viering rond **Madeleine Hutin** (1898 – 1989). Geïnspireerd door Charles de Foucauld stichtte zij in 1939 de religieuze congregatie van de Kleine Zusters van Jezus.

FILMS

26 juni: Les Enfants Rouges (Tunesië, 2024) Nizar en Achraf worden overvallen door Islamistische rebellen – slechts één keert terug.

31 juli: Rafiki, (Kenia 2019). De levens van twee verliefde jonge vrouwen in Nairobi raken vervlochten, maar hun liefde dreigt vermorzeld te worden.

28 augustus: Seven Days, (Duitsland / Iran 2024). Een Iraanse mensenrechtenactiviste krijgt om medische redenen een week verlof

uit de gevangenis. Ze moet kiezen tussen ontsnappen met haar gezin of doorgaan met haar strijd.

25 september: Lingua franca, (Filippijnen / V.S. 2019). Een Filipijnse transvrouw zonder papieren werkt als verzorgster voor een Russisch-Joodse grootmoeder in Brooklyn.

30 oktober: Perfect days, (Duitsland, 2023). Hoe een schoonmaker van openbare toiletten in Tokio tevreden kan zijn met zijn eenvoudige leven.

27 november: Bloody sunday, (Ierland / G.B. 2003). Op zondag 30 januari 1972 schoten Britse soldaten dertien burgers dood die deelnamen aan een burgerrechtenmars in Derry.

RONDE TAFEL GESPREKKEN

FUCK BIG TECH AVOND, 25 JUNI : Ben je klaar met de macht en invloed van big tech? Voel je je ongemakkelijk bij hoe jouw data wordt gebruikt en hoe deze platforms bijdragen aan systemen van controle en corruptie? Kom naar onze 'fuck big tech' avond waarop we samen de eerste stappen zetten naar onafhankelijke, grassroots media. We verkennen alternatieven, delen kennis en helpen elkaar praktisch overstappen naar platforms die wél in lijn zijn met onze waarden. Wij zorgen voor snacks en muziek.

VRIENDSCHAP ONDER FASCISME

12 NOVEMBER: Ronde tafel gesprek ter verheldering van ons denken: hoe uitsluitingswetten in het land en in de hele EU een uitdaging vormen voor vriendschappen tussen mensen met verschillende juridische statussen.

En welke consequenties vriendschap met zich meebrengt en vraagt.

Hoe kunnen politieke solidariteit (verzet tegen het systeem) en persoonlijke loyaliteit naast elkaar bestaan zonder vrienden in gevaar te brengen?

Van harte welkom om bij onze maaltijd aan te schuiven (om 18.00 uur).

Aanvangstijd van de bijeenkomsten is 19.30 u. Bel wel even van tevoren om je aan te melden.

GETUIGENISSEN

STILLE TOCHT & BLOKKADE

3 augustus: Stille tocht en, na het luchtalarm, **blokkade** van de vliegbasis Volkel. Meer info op www.noelhuis.nl/vrede-scheppen en op blz. 30 van deze nieuwsbrief.

WAKEN & WUIVEN BIJ HET GRENSGEVANG OP SCHIPHOL

Welkom op op de zondagen **23 augustus** en **8 november** om **15:30**

uur. Meer informatie vind je op www.noelhuis.nl/schipholwakes. Daar vind je ook een postertje om zelf te printen voor achterin je kerk, kroeg, bieb, buurtwinkel of thuis.

LAUDATO SI' – MIDDAG

5 september van 13.30 tot 17.00 uur in de tuin van de Urbanuskerk, naast NS-station Duivendrecht. Met scheppingsviering, en workshops, o.a. door Noëlhuis en Dorothy-gemeenschap, en na afloop soep en brood en wat ieder meeneemt om te delen. Kijk tegen die tijd op de noelhuis website voor meer info.

ALLERZIELENHERDENKING OMGEKOMEN VLUCHTELINGEN

Op **1 november** om 15.00 uur vindt in de Mozes en Aäronkerk (Waterlooplein 207, Amsterdam) de jaarlijkse oecumenische herdenking plaats van vluchtelingen die omkwamen aan de Europese grenzen. Voorafgaand vindt in het Huis van Sant' Egidio, naast de kerk, om 13.30 uur een lezing plaats over het Europese asielbeleid.

Organisatie: Noëlhuis, Raad van Kerken Amsterdam, Sant' Egidio en Protestantse Diakonie.

Kijk af en toe ook eens op onze website www.noelhuis.nl of er nog nieuwe getuigenissen voor vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping op de rails zijn gezet en op www.steentjevoorsteentje.nl voor onze experimenten met ecotage.

DIT BLAD OP DE MAT?

Ontvangt u 'n KORREL ZOUT nog niet per post, maar wilt u hem wel twee keer per jaar ontvangen (indien mogelijk tegen een kleine donatie)? Meld u aan via het online formulier: www.korrelzout.noelhuis.nl/aanmelden-nieuwsbrief. Hier kunt u ook wijzigingen doorgeven of u afmelden voor 'n Korrel Zout of aangeven dat u de Korrel liever digitaal ontvangt. Aanmelden kan ook per post: stuur uw naam en adres naar het Jeannette Noëlhuis: Dantestraat 202, 1102 ZR Amsterdam o.v.v. 'n Korrel Zout.

We experimenteren met een DIGITAAL TUSSENDORTJE om volle maan vuurtjes, acties, wakes, en andere zaken die groeien tussen de twee Korrels Zout door, te delen. Als je de Korrel al wel per post krijgt en ook graag tussendoor op de hoogte wilt worden gehouden, stuur dan je mail adres aan noelhuis@antenna.nl en schrijf erbij 'digitaal tussendoortje'. We denken aan twee tussendoortjes per jaar.

OF EEN BUNDELTJE KORRELS ZOUT?

We verzenden ook graag een bundeltje Korrels Zout voor in je kerk, klooster, bieb, buurthuis of biologische winkel. Laat horen hoe veel en naar welk adres we ze mogen sturen!

**'N KORREL
ZOUT**

In Stilte

lopen we maandag 3 augustus
de 2,7 km van de kerk in Volkel
naar de hoofdpoot van de luchtmachtbasis
om daar als om 12 uur het luchtalarm afgaat
81 minuten de poort te blokkeren:
één minuut voor elk jaar sinds op 6 en 9 augustus 1945
de bommen op Hiroshima en Nagasaki werden afgeworpen,
om op te roepen tot bezinning en ommekeer,
weg van de huidige populistische koers die
het internationaal recht opblaast
naar een realistisch wereldwijd verdrag
dat toeziet op algehele nucleaire ontwapening
zoals die andere president dat schetste*
vlak nadat de wereld tijdens de Cubacrisis
aan de rand van de thermonucleaire afgrond had gestaan.

Als het luchtalarm zwijgt
kunnen we ons in de stilte op en naast** het asfalt bezinnen
op de vraag of Jezus met het gebod
onze vijanden lief te hebben
mogelijk ook bedoelt
dat wij moeten verhinderen
dat onze overheid
onze vijanden doodt.

Misschien klinkt er een lied of leest iemand iets voor of spreekt een bemoedigend of opruiend woord of worden we in een Marechaussee-busje afgevoerd, stilte is de grondtoon.

Overweeg je mee te doen? Kijk dan af en toe eens op www.noelhuis.nl/vrede-scheppen voor meer informatie of scan de qr code***.

* John F. Kennedy, Commencement Address at American University, Washington, D.C., 10 juni 1963.

** Ieders aanwezigheid telt. Of je nu op of naast het asfalt mee ademt!

*** Bijvoorbeeld omtrent vragen als: 'Is er misschien een klapstoeltje voor wie al wat ouder van dagen is en liever niet meer 81 minuten op of naast asfalt zit?' 'Is er wc gelegenheid?' 'Rijdt de bus van Theaterstraat?' of 'Welke wetten overtreed ik eigenlijk als ik voor de poort van een kernbombasis zit?'

Bedelnap

We zijn niet kieskeurig, maar wel extra blij met fair trade / biologische producten.

- zonnebloem- en olijfolie, (riet)suiker, thee, (oplos)koffie, aardappels, knoflook, uien, tomatensaus, basmati rijst, plantaardige melkvervangers (zoals soja- of havermelk), pindakaas en ander lang houdbaar broodbeleg
- wc-papier, afwasmiddel, allesreiniger, zeep, shampoo, (kinder) tandpasta en tandenborstels
- nog werkende laptops en nog werkende mobiele telefoons die gewist zijn en waar geen beveiligingscode op zit.

Uw aller gebed en financiële steun blijven natuurlijk onontbeerlijk! Met deze QR-code kunt u een duit in het zakje doen en ouderwetse overboekingen naar onze Triodosbank-rekening (zie hiernaast) zijn natuurlijk ook van harte welkom.

Kent u iemand die erover denkt om een goed doel te laten delen in diens erfenis? Noem ons dan eens! Meer weten? Kijk op www.noelhuis.nl/steun-ons of mail aan noelhuis@antenna.nl

Wilt u graag meer betrokken zijn? Kom gerust een keer langs om kennis te maken en te kijken hoe u een bijdrage kan leveren aan onze gemeenschap.

Wij werken (bijna) elke vrijdag na de ochtendmis (9 uur) tot het middaguur in de (moes-)tuin en boomgaard: welkom!

Het Jeannette Noëlhuis

Dantestraat 202
1102 ZR Amsterdam
tel. 020 – 699 8 996
e-mail: noelhuis@antenna.nl
www.noelhuis.nl
NL10 TRIO 0379 2032 19

Wij sturen u graag een bedankje als u een gift geeft. Wilt u daarvoor uw adresgegevens in de beschrijving van uw overboeking zetten?

NB: e-mail alleen voor niet-spoedeisende zaken!

20 juni

HUIS

Feest

30 jaar

15:00 u

Taart

16:00 u

Dank
dienst

Work
shops

18:00 u

Eten
Muziek

locatie: binnentuin

updates: noeChuis.nl